[150]

SEAT No.________

No. of Printed Pages : 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY

B.A. (VI Semester) Examination

Friday, 29th March 2019

02.00 PM To 05.00 PM

UA06CSLT20 : अर्थसंग्रह: लौगाक्षिभास्कर:

कुल गुण – ७०

प्रश्न-१. કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનો અનુવાદ કરો [२०]

१. तत्र पुरूषप्रवृत्यनुकूलो भावयितुर्व्यापारविशेष: शाब्दीभावना । सा च लिङ्त्वां शेनोच्यते । लिङ्श्रवणे 'अयं मां प्रवर्तयति,' 'मत्प्रवृत्त्यनुकूलव्यापारवानयम्' इति नियमेन प्रतीते: । यद्यस्माच्छब्दान्नियमत: प्रतीयते तत्तस्य वाच्यम् । यथा- 'गामानय' इत्यस्मिन् वाक्ये गोशब्दस्य 'गोत्वम्' ।

२. सेयं श्रुतिलिङ्गादिभ्य: प्रबला । लिङ्गादिषु न प्रत्येक्षो विनियोजक: शब्दोऽस्ति, किंतु कल्प्य: । यावच्च तैविनियोजकशब्द: कल्प्यते, तावत्प्रत्यक्षया श्रुत्या विनियोगस्य कृतत्वेन तेषां कल्पकत्वशक्तेर्व्याहतत्वात् । अत एवैन्द्रया लिङ्गात्रेन्द्रोपस्थानार्थत्वम् । किंतु 'ऐन्द्रया गार्हपत्यमुपतिष्ठते' इत्यत्र गार्हपत्यमिति द्वितीया श्रुत्या गार्हपत्योपस्थानार्थत्वम् ।

३. समाख्या यौगिक: शब्द: । सा च द्विविधा - वैदिकी लौकिकी च । तत्र होतुश्चमसभक्षणाङ्गत्वम् । होतृचमस इति वैदिक्या समाख्यया । अध्वर्योस्तत्तत्पदार्थाङ्गत्वं लौकिक्या आध्वर्यवमिति समाख्यया इति सङ्क्षेप: । तदेवं निरूपितानि सङ्क्षेपत: श्रुत्यादीनि षट् प्रमाणानि ।

४. प्रयोगसमवेतार्थस्मारका मन्त्रा: । तेषां च तादृशार्थस्मारकत्वेनैवार्थवत्त्वम् । न तु तदुच्चारणमदृष्टार्थम्, सम्भवति दृष्टफलकत्वेऽदृष्टफलकल्पनाया अन्याय्यत्वात् । न च दृष्टस्यार्थस्मरणस्य प्रकारान्तरेणापि सम्भवान्मन्त्राम्नानं व्यर्थमिति वाच्यम् । मन्त्रैरेव स्मर्तव्यमिति नियम विध्याश्रयणात् ।

(P.T.O)

Con....

પ્રશ્ન-૨. અર્થસંગ્રહના ટીકાકારો વિશે સવિસ્તૃત નોંધ લખો. [૧૫]

અથવા

પ્રશ્ન-૨. વિધિ એટલે શું? અને તેના કોઇ બે પ્રકારો વિશે સવિસ્તૃત નોંધ લખો. [૧૫]

પ્રશ્ન-૩. ધર્મનું લક્ષણ આપી, તેના વિશે સવિસ્તૃત નોંધ લખો. [૧૫]

અથવા

પ્રશ્ન-૩. અર્થસંગ્રહને પૂર્વમીમાંસાગ્રન્થ તરીકે સવિસ્તૃત સમજાવો. [૧૫]

પ્રશ્ન-૪. કોઇપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. [૨૦]

૧. આર્થીભાવના
૨. વેદના અપૌરુષેયત્વનો વિચાર.
૩. લૌગાક્ષિભાસ્કરનું જીવન અને કવન.
૪. વિનિયોગવિધિ.

— X —

②